

Broj:

Podgorica, 25.09.2024. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije, na osnovu člana 20f stav 1 tačka 5 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list CG“, br. 44/12, 13/18 i 145/21) člana 14 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), u postupku davanja rješenja po zahtjevu Ministarstva kulture i medija, a na osnovu Prijedloga zamjenika direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 25.09.2024. godine, donosi

R J E Š E N J E

I Predlog Pravilnika o raspodjeli sredstava podfonda za dnevne, nedjeljne i periodične štampane medije i internetske publikacije usklađen je sa Odlukom Evropske komisije od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od ekonomskog interesa - Prilog 2 Pravilnika o listi pravila državne pomoći;

II Shodno članu 3 Odluke iz stava I ovog rješenja, državne pomoći u obliku naknade za obavljanje usluga koje ispunjavaju uslove utvrđene u navedenoj Odluci, usklađene su sa unutrašnjim tržištem i izuzimaju se od obaveze prethodne prijave, pod uslovom da su istovremeno usklađene i sa uslovima koji proizilaze iz Ugovora o funkcionisanju Evropske unije ili iz sektorskog zakonodavstva Unije.

O B R A Z L O Ž E N J E

Zahtjev

Ministarstvo kulture i medija (u daljem tekstu „Ministarstvo“) podnijelo je zahtjev za davanje mišljenja broj: 13-082/24-2517/2 od 05. septembra 2024. godine, zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) pod brojem: 05-430/24-476/1 od 11.09.2024. godine, na Predlog Pravilnika o raspodjeli sredstava iz podfonda za dnevne, nedjeljne i periodične štampane medije i internetske publikacije (u daljem tekstu: „Predlog Pravilnika“).

U prilogu inicijalnog akta dostavljen je Predlog Pravilnika, kao i Obrazac 1 Prijave državne pomoći. Kako je navedeno u Prijavi, prijavljena mjera predstavlja šemu pomoći koja se finansira iz Budžeta Crne Gore, pod nazivom Raspodjela sredstava iz podfonda za dnevne, nedjeljne i periodične štampane medije i internetske publikacije i finansiranje operativnih troškova samoregulatornih tijela. Pomoć se dodjeljuje na godišnjem nivou, kontinuirano u vidu direktnih bespovratnih sredstava u iznosu od 0,09% tekućeg Budžeta Crne Gore. Ministarstvo takođe navodi da se dodjelom navedene državne pomoći obezbjeđuje finansiranje projekata od javnog interesa u oblasti medija posredstvom Fonda za podsticanje pluralizma raznovrsnosti medija, u

skladu sa članom 26 Zakona o medijima ("Sl. list br. 54/24). Ujedno, članom 28 istog zakona navedene su tematske oblasti od značaja za podsticanje medijskog pluralizma, kako bi se aktuelizovale teme od javnog interesa i pomogla medijska zajednica u kreiranju medijskih sadržaja od javnog interesa. Dalje je u Prijavi dodatno obrazloženo zašto je pomoć instrument kojim se želi postići gore navedeni cilj, a to je da je u ambijentu polarizovane medijske zajednice i opterećenosti medijskog tržišta u Crnoj Gori, a usljed sve prisutnijih negativnih posledica govora mržnje, online uznemiravanja i dezinformacija, cilj je u konačnom podstaći profesionalnost i poštovanje etičkih principa u medijskom izvještavanju, te aktuelizacija i promocija tema od javnog interesa, na način kako su definisane u članu 28 Zakona o medijima. Kao korisnici sredstava Fonda mogu se prijaviti velika privredna društva, mala i srednja privredna društva, srednja privredna društva, mala privredna društva, preduzetnici. Procijenjeni broj korisnika je od 101 do 500.

Iz podfonda je u protekle tri godine izdvojeno direktnih bespovratnih sredstava u vidu subvencije, sledećim redom:

- Za 2021. godinu 344.037,58 eura;
- Za 2022. godinu 348.133,05 eura i
- Za 2023. godinu 416.882,36 eura.

Agencija je odlučivala o usklađenosti Predlogu Pravilnika sa Zakonom o kontroli državne pomoći, nakon što je primila urednu i potpunu prijavu državne pomoći, u smislu člana 14 stav 1 Zakona o kontroli državne pomoći.

Ocjena

Shodno odredbi člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći, državna pomoć se definiše kao:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Da bi postojala državna pomoć moraju kumulativno biti ispunjena sva četiri uslova iz člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći.

U postupku ocjene zahtjeva, Agencija je analizirala Predlog Pravilnika, kako bi ocjenila njegovu usklađenost sa odredbama Odluke Evropske komisije od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od ekonomskog interesa (u daljem tekstu: „Odluka“), koji se u Crnoj Gori primjenjuje kao Prilog 2 Pravilnika o listi pravila državne pomoći („Sl. list. br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20, 130/20, 107/21, 131/21, 15/22, 52/22, 34/23, 57/23, 115/23 i 26/24),

Evropska komisija predmetnu Odluku, između ostalog temelji i na Presudi u predmetu C-280/00 Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (u daljem tekstu: „Altmark“) u kojoj je Sud odlučio da naknada za obavljanje usluge od opšteg ekonomskog interesa ne predstavlja državnu pomoć u smislu člana 107 Ugovora, pod uslovom da su istovremeno (kumulativno) ispunjena četiri kriterijuma i to:

1. Preduzetniku koji prima naknadu, moraju biti povjerene obaveze pružanja javnih usluga, i te obaveze moraju biti jasno određene;
2. Parametri na osnovu kojih se izračunava naknada, moraju biti utvrđeni unaprijed, na objektivan i transparentan način;
3. Naknada ne smije da premaši iznos neophodan za pokrivanje svih ili dijela troškova koji su nastali prilikom izvršenja obaveze javne usluge, uzimajući u obzir relevantne prihode i razumnu dobit;
4. Ako u konkretnom slučaju preduzetnik kojem je povjereno izvršenje obaveze pružanja javne usluge, nije izabran na osnovu postupka otvorenog tendera, koji bi omogućio izbor ponuđača koji bi takve usluge mogao da pruži po najpovoljnijim uslovima za društvo, visina potrebne naknade određuje se na osnovu analize troškova koje bi imao tipičan preduzetnik, kojim se dobro upravlja i koji ima odgovarajuća potrebna sredstva.

Imajući u vidu navedene kriterijume Agencija je cijenila predmetni zahtjev na sljedeći način:

Preduzetniku koji prima naknadu, moraju biti povjerene obaveze pružanja javnih usluga, i te obaveze moraju biti jasno određene;

Prilikom ocjene ovog kriterijuma, Agencija je utvrdila da odredba člana 28 Zakona o medijima, precizno propisuje da se sredstva iz Fonda koriste za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija, a posebno za proizvodnju i objavljivanje sadržaja:

1. kulturne raznolikosti, očuvanje tradicije i identiteta Crne Gore;
2. evropske integracije Crne Gore;
3. nauku, kulturu, umjetnost i obrazovanje
4. zaštitu prava i dostojanstva manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica od diskriminacije, stereotipa i predrasuda;
5. djecu, sport i mlade;
6. zaštitu životne sredine, održivi razvoj i turizam;
7. promociju zdravlja i zdravih stilova života;

8. promociju poljoprivrede i turizma;
9. afirmaciju preduzetništva;
10. zaštitu potrošača;
11. borbu protiv korupcije;
12. borbu protiv bolesti zavisnosti;
13. društvenu integraciju ranjivih kategorija društva (lica sa invaliditetom, nezaposlena lica, lica treće životne dobi, samohrani roditelji, žrtve porodičnog nasilja i drugi);
14. razvoj civilnog društva i volonterizma;
15. promociju medijske pismenosti i medijskog profesionalizma, i
16. edukaciju o radnim pravima i promociju njihove zaštite;
17. zaštitu dostojanstva i promociju prava ugroženih grupa lica (LGBTQ+, rasa, pol i drugi osnovi)
18. zaštitu i promociju prava lica sa invaliditetom;
19. promocija borbe protiv govora mržnje, uznemiravanja putem interneta i širenja dezinformacija,
20. promociju zaštite prava žena, promociju i unapređenje rodne ravnopravnosti i borbu protiv seksizma i
21. promociju tema od značaja za lokalnu samoupravu i vrijednosti lokalnih zajednica.

Prateći norme Zakona o medijima, predlog Pravilnika propisuje da su kriterijumi za dodjelu sredstava, shodno članu 3 Predloga Pravilnika sledeći:

1. Doprinos prijavljenog projekta ostvarivanju ciljeva iz člana 28 Zakona o medijima, pri čemu se vrednuje:
  - Povezanost projekta sa prioriternim oblastima iz javnog interesa i ciljevima definisanim strateškim dokumentima, politikama i zakonima,
  - Doprinos informisanosti zajednice, ciljnih grupa i korisnika
2. Kvalitet prijavljenog projekta, pri čemu se vrednuje:
  - Originalnost i inovativnost projekta
  - Jasnoća, mjerljivost i realnost ciljeva projekta
  - Osmišljenost aktivnosti tako da vode ka ostvarenju opšteg i specifičnih ciljeva
  - Jasnoća plana za praćenje i procjenu uspješnosti projekta
3. Kapacitet medija da realizuje prijavljeni projekat, pri čemu se vrednuje:
  - Iskustvo u upravljanju i realizaciji projekata
  - Povezanost prijavljenog projekta sa prethodnim aktivnostima medija i misijom medija
  - Broj lica koji su u radnom odnosu u mediju, kao i broj lica angažovanih u mediju po drugom osnovu (ugovor o volonterskom radu, ugovor o djelu)
  - Broj i relevantnost subjekata uključenih u projekat
4. Doprinos raznolikosti medijskog sadržaja i pluralizma ideja, pri čemu se vrednuje
  - Pozitivna praksa projekata realizovanih u prethodnom periodu
  - Broj obrađenih tema kroz prijavljeni projekat.

Kako Zakon o medijima i predmetni Predlog Pravilnika jasno propisuju obaveze korisnika, smatra se da je prvi uslov iz slučaja Altmark ispunjen.

Drugi uslov definiše da parametri na osnovu kojih se izračunava naknada, moraju biti utvrđeni unaprijed, na objektivnan i transparentan način;

Zakon o medijima odredbom člana 26 navodi iznose koji iz budžeta mogu biti raspoređeni u Fond za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija. Fond se finansira u iznosu od najmanje 0,20% tekućeg Budžeta Crne Gore utvrđenog godišnjim Zakonom o budžetu,

- Od kojih se 60% sredstava usmjerava u podfond za linearne AVM usluge (za komercijalne i neprofitne publikacije)
- 40% sredstava usmjerava u podfond za dnevne, nedjeljne i periodične štampane medije i internetske publikacije.

Raspodjelu sredstava iz stava 2 tačka 1 člana 26 vrši savjet regulatornog organa, a raspodjelu sredstava iz stave 2 tačka 2 ovog člana vrši nezavisna komisija koju obrazuje Ministarstvo. Raspodjelu sredstava iz podfonda vrši nezavisna komisija koju obrazuje Ministarstvo, na osnovu Člana 9 Pravilnika, u skladu sa zakonom.

Sredstva namijenjena podfondovima iz stava 2 ovog člana raspodjeljuju se na sledeći način: 95% tih sredstava – osnivačima medija za pružanje javnih usluga, 5% tih sredstava – za operativne troškove (evaluacija projekata, naknada članovima komisije isl.) organa iz stava 3 ovog člana.

Shodno članu 4 Predloga Pravilnika maksimalni iznos sredstava koji može biti dodijeljen jednom osnivaču medija u toku jedne godine ne može biti veći od:

10% sredstava iz člana 22 stav 2 tačka 2 Zakona, za dnevne i nedjeljne štampane medije,

5 % sredstava iz člana 22 stav 2 tačka 2 Zakona za internetske publikacije,

2,5% sredstava iz člana 22 stav 2 tačka 2 Zakona, za periodične štampane medije.

Imajući u vidu da su opštim propisima – Zakonom o medijima i Predlogom Pravilnika objektivno i transparentno definisani parametri na osnovu koji se predmetna naknada izračunava, Agencija je utvrdila da je ispunjen i drugi uslov koji propisuje Odluka.

Treće, naknada ne smije da premaši iznos neophodan za pokrivanje svih ili dijela troškova koji su nastali prilikom izvršenja obaveze javne usluge, uzimajući u obzir relevantne prihode i razumnu dobit;

Odredbom člana 30 Zakona o medijima je definisano da se predloženim projektom za pružanje javnih usluga može tražiti dodjela sredstava u iznosu koji ne smije biti viši od neto troškova neophodnih za pružanje tih javnih usluga, uzimajući u obzir neto vrijednost direktnih ili indirektnih komercijalnih usluga vezanih za pružanje tih javnih usluga.

Na osnovu člana 13 Predloga Pravilnika, jasno je definisano da ugovor između Ministarstva i podnosioca zahtjeva sadrži podatke o visini dodijeljenih sredstava.

Takođe je definisano na osnovu člana 15 Predloga Pravilnika da se dodijeljenim sredstvima može raspolagati isključivo u skladu sa ugovorom, predmetnim Pravilnikom i Pravilnikom o listi pravila državne pomoći.

Konačno, ako u konkretnom slučaju preduzetnik kojem je povjereno izvršenje obaveze pružanja javne usluge, nije izabran na osnovu postupka otvorenog tendera, koji bi omogućio izbor ponuđača koji bi takve usluge mogao da pruži po najpovoljnijim uslovima za društvo, visina potrebne naknade određuje se na osnovu analize troškova koje bi imao tipičan preduzetnik, kojim se dobro upravlja i koji ima odgovarajuća potrebna sredstva.

Shodno članu 5 Predloga Pravilnika raspodjela sredstava iz potfonda vrši se na osnovu javnog konkursa. Javni konkurs se objavljuje na internet stranici organa državne uprave nadležnog za medije. Iz navedenog se vidi da je Predlog Pravilnika propisan na osnovu otvorenog tendera, u kome se jasno preciziraju sadržaji konkursa, stoga je i četvrti kriterijum ispunjen u predmetnom slučaju.

Zaključak

Imajući u vidu navedeno Agencija zaključuje da je Predlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o raspodjeli sredstava za štampane medije i internetske publikacije usklađen sa Odlukom Evropske komisije od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od ekonomskog interesa - Prilog 2 Pravilnika o listi pravila državne pomoći;

Shodno članu 3 Odluke iz stava I ovog rješenja, državne pomoći u obliku naknade za obavljanje usluga koje ispunjavaju uslove utvrđene u navedenoj Odluci, usklađene su sa unutrašnjim tržištem i izuzimaju se od obaveze prethodne prijave, pod uslovom da su istovremeno usklađene i sa uslovima koji proizilaze iz Ugovora o funkcionisanju Evropske unije ili iz sektorskog zakonodavstva Unije.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore, u roku od 20 dana od dana prijema ovog rješenja.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Ministarstvu kulture i medija, Njegoševa 83, 81250 Cetinje, Crna Gora,
- u spise predmeta i
- a/a.